

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-й годі рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukraïnos no Brazil.
 Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платять ся з гори.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми Українці до спову
 В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

ПОЗІР!

Українці в Бразилії уважайте, що дня 7—8—9 липня з'їзд український в Дорізоні. Для того кожда оселя повинна зійтись, та вибрати делегата на сей з'їзд. Делегата вибирати потреба свідомого Українця.

Світла і тіни.

III.

Невже нема виходу з цього сумного положення нашої бразилійської еміграції? Невже кождий инший нарід, а зглядно частина народу, викинута важкими соціальними умовами з Європи на лісові береги Бразилії могла найти свій вихід, тільки нашої еміграції судилося займати упосліджене місце — і так мусить бути на все? А вже еміграція з других країв находиться в початках настановиці рівному з нашою еміграцією. І вона мусіла починати від «фойси», щоб прорубати собі в лісовій пущі віконце для сонця. І вона привозила з собою тільки мізерію і здорові хоть може слабші від українських, руки.

Та ба! Вона привозила з собою більше розуму і тим розумом во-

свою інтелігенцію. А хіба вони не приїхали сюди такими нуждарями, як наші бідаки? А хіба вони дістали кращі землі, або які привілеї? А хіба вони там в краю гріпили більшим від нас розумом? А все-ж таки... Отже мусить в тім щось бути.

І про це «щось» хотівби я поговорити.

Тим «щось» є ніщо инше, тільки розумінне національної єдності, розумінне значіння організації, освіти, приміювання себе до існуючих життєвих умов, до поступу.

Ми мусимо забути, що живемо в рідному краю, багатоміліоновою одноцільною громадою, що можемо нехтувати силу організації, яка дає змогу самозбереження національного і соціального. Живемо тут в чужинецьким морі, яке підмиває наші береги і добирається до нас все більше і більше, і мусимо по волі чи по неволі напружити всі наші фізичні і ду-

ним змаганнем, одною думкою, одним духом. Якщо ми цього не зробимо, так в найблищій будучині розклює нас чуже гайворонне і тільки в історії лишиться спогад, що колись-то з нашої країни виемігрувало до Бразилії стільки а стільки тисяч родин. Нащадків сих родин надармо буде історик нашого життя шукати в лісах Парани і Санта Катаріни; він їх не знайде більше. Це не пересада, не пусте говорення — це твердий закон життя! В природі, в боротьбі за існування слабший мусить пропасти! А ми такі в Бразилії слабонькі, що аж страхом переймає.

Не дурім себе тим, що кождий наш емігрант має свою хатину, свій мізерний шакер, що він сяк так покриє своє грішне тіло, що ми маємо дескільки мізерних шкіл, уміємо ще потрохи по свому балакати і маємо кількадесятьох склепарів, які навіть на свято по модному одягнуться. Наші сусіди що живуть поруч нас, або між нами, мають своїх капіталістів, чисельну інтелігенцію, безліч добрих шкіл і всяких інституцій і значінне політичне і соціальне. І не забуваймо цього що ми живемо в морі чужини, а не серед рідних, між якими чужі губляться. Хай еміграція зросте (а вона тепер після війни з Європи пошириве широкою річкою), хай число населення збільшиться, хай помір-

стати усі разом, бо наша еміграція така нечисельна, наша бовва сила така незначна, наші засоби такі скупі, наших вождів так мало, що тільки єдність і спільність у змаганнях можуть зробити з нас бездатну армію. Роз'єднані так, як дотепер, ослаблені взаїмним недовірем, ворожнечою і внутрішньою боротьбою, ми не представлятимемо собою ніякої поважної сили і найслабший напір ворожої сили зломить нас і знищить цілковито. І я вважаю найбільшим злочинцем цього ніби-патріота, котрий ніби в ім'я загального добра наш фронт розбиває, без огляду на це, чи він виступає проти нашого духовенства, чи нашої інтелігенції, чи наших підприємців. Кожну свідомішу і активнішу одиницю, без огляду на це, з якого табору вона рекрутовалася, оскільки вона признає закон громадської дисципліни і хоче працювати для загального добра, треба притягнути до праці, підтримати і зрозуміти її користною справою. І тому мені ніяк не зрозуміла деяких одиниць, яка завелася в Бразилії, а яку воюючи вважають нарідною працею, вважаючи й себе самими і заслуженими перед рідною країною. Не зрозуміла тим більше, що перед моїми очима стоїть

країв знаходяться в початках настанови рівному з нашою еміграцією. І вона мусіла починати від «фойси», щоб прорубати собі в лісовій пущі віконце для сонця. І вона привозила з собою тільки мізерію і здорові хоть може слабші від українських, руки.

Та ба! Вона привозила з собою більше розуму і тим розумом вона спасла себе.

Подивіться на Італійців! Вони в ріднім краю, як сі лісовики-кабоді, тільки на сонці під нужденними хатами вигрівалися, воші вибивали і жebraли в приїзжих панів ззаграниці. А як вони тут розпаношилися! Те саме треба сказати про других, не виймаючи й Поляків. Сі останні мають вже своїх капіталістів, мають чисельні політичні і культурні організації мають незгірші школи, мають і

Ми мусимо забути, що живемо в рідному краю, многомільоновою одноцільною громадою, що можемо нехтувати силу організації, яка дає змогу самозбереження національного і соціального. Живемо тут в чужинецькім морі, яке підмиває наші береги і добирається до нас все більше і більше, і мусимо по волі чи по неволі напружити всі наші фізичні і духові здібності, щоб хвилям цего чужинецького моря ставити відповідний опір, щоб витримати з нашими іновірними сусідами конкуренцію, щоб не дати себе втоптати в дорогу, на якій тиснеся ріжнородна голодна юрба, щоб не дати зробити з себе погною для зросту сильніщих рас.

І перед нами стає на цілий свій ріст завдання об'єднання нашого національного фронту, організування нашої політичної, культурної і економічної сили, створення громади об'єднаної од-

нами, мають своїх капіталістів, чисельну інтелігенцію, безліч добрих шкіл і всяких інституцій і значінне політичне і соціальне. І не забуваймо цего що ми живемо в морі чужини, а не серед рідних, між якими чужі губляться. Хай еміграція зросте (а вона тепер після війни з Європи поширилася широкою річкою), хай число населення збільшилося, хай поміж нами усадовляться инородовці в більшій кількості, а ми підлягнемо сильнішому елементові, скоримося його перевазі, зробимося слугами, втратимо свою національну душу, щезнемо. Це мусить прийти з невмолімою konieczністю, якщо ми вже тепер не станемо до боротьби за своє існування, озброєними від стіп до голови.

Та всяка боротьба вимагає провину мусять стати усі: священик, вчитель, купець, свідоміший ко-

справі. І тому мні ніяк не зрозуміла ся дрібничкова боротьба деяких одиниць проти одиниць, яка завелася в Бразилії, а яку воюючі вважають нацією працею, вважаючи й себе самими і заслуженими перед рідною країною. Не зрозуміла тим більше, що перед моїми очима стоїть заєдно картина велитенських змагань нації там за океаном і її саможертви та підпорядкування своїх життєвих інтересів величній ідеї одноцільної визвольної боротьби. Сього роду лицарі, що сами підняли себе на педестал лицарської гідности, викликають в мене тільки спочуття і викликають мені перед очі безсмертну постать Дон Кішота.

Ні годі! Закинемо всяку донкішотерію, зрозуміємо нашу історичну місію і візьмемося за серйозне діло. Усі без розбору хто

Андр. Чайківський

11)

Козацька помста

Оповідання з козацької старовини

(Дальше).

Хлопць був дуже понятливий, і до року вже читав старому з книжки.

Минуло так кілька літ. Остап уже виручав старого в хазайстві. Він виріс, був дужий, відважний і непогано стріляв. Він був правою рукою діда, котрий став недужати. Дихавиця його мучила. Зімою не міг по ночах спати. Старий прочував свій кінець. Не жаль йому було вмирати, та одна думка його турбовала: коли він закриє очі, що з хлопцем станеться?

До цього хотів він його приготувати.

— Ти пам'ятаєш синку, тих двох козаків, що тут одного разу були?

— Трохи пам'ятаю. Я десь з ними їздив, чи щось... так наче в сні пригадую щось...

— Один з тих козаків, що зветься Карпо Кожух, то твій тато.

— Не вже-ж?

— Так, синку. Він, коли не загинув, то навідається до тебе... бо бачиш, дитино, мені скоро вмирати прийдеться...

— Хіба ж справді так? — злякався Остап... а щож я без тебе робити-му?

— То ж то й я хочу тобі сказати... Як я вже перестану дихати й моє тіло захолює, то ти возьми лопату, викопай тут під грушею глибоку яму, мене вбери в жупан, кунтун, в чоботи сап'янці, накрий мені китайкою очі, перехрести, прочитай молитву за усопших і присип землю. Потому накопай землі скільки змоги й заверши могилу, а на вершкунку постав хреста. А на тім хресті напиши так: Здесь опочиває раб Божій Охрім Неситий козак війська Запорозького — низового поповичівського куреня товариш. Упокоївся в году... Тепер мені вісімдесят п'ять літ, то порахуй собі скільки мені буде від роду — і так напиши.

А потому хазайнуй далі, а коли тобі надокучить самому, то йти в світ. Панів обминай, бо вони тебе піймають, та в неволю запроторять. Ти шукай козаків та проси, щоб тобі на Запорожя дорогу вказали. Між козаками питай за твоїм татом, Карпом Кожушенком. Та ліпше буде, як ти ще побудеш тут у балці. Коли би сюди які люди за мною приходили, то ти екажи, що я не хочу з ними говорити. Нікого не припускай близько, щоб ніхто не знав, що я вже вмер. Люди тебе можуть скривдити, ограбувати. Ідучи звідси, виходь печерою, йди за

потічком. Вхід до нашої печери заложи каменями, а товар весь повипускай — хай сам за себе дбає. А коли б ти, побувши на Січі, веруєся сюди знову, то під мою лежанкою закопаний глечик з червінцями. Є там стільки добра, що можна й у Києві з того дуже добре жити, чи де схочеш. А під мою лежанкою в головах знайдеш невеличку скриньку з паперами. Особливо бережи той великий зшиток паперу. Я над тим кілька років працював та писував все, що я на мойому віку бачив, поки в сій балці не закопався. Коли тобі охота то прочитай сам, а ні — то передай ко-мусь письменному у Києві або на Запорожжі. Там списано все списано все по правді. Пам'ятай добре синку, що я тобі кажу...

Від того дня Остап став сумний. Йому жаль стало доброго діда. За смерть він йому ніколи не говорив, аж тільки тепер. Від того великий сум заліз його душу. На діда дививсь з страхом і жалем, начеб бачив його останній раз.

Остап не знав, як чоловік умирає, бо не бачив того. Дід певно знає се добре. Йому тепер пришлося тяжко жити.

Дід нездужав. Цілу зиму дуже кашляв і не злазив з лежанки. Про все мусів дбати Остап. Аж з весною старому полекшало. Як пригріло сонце і розстали сніги, як трава стала викалюватись і за-

бреніла бжоло, дід вийшов на двір підпирючись палицею й став ходити гриючи на сонці. Він страшно змінився. Згорбився, голова та руки тряслися і дуже змарнів. Він присів на камені під печерою і похнюпив голову.

— От славити Бога, діду, тобі вже легше, говорив урадований Остап. Буде тепліше то одужаєш зовсім. Я тобі меду з льоху принесу.

— Сідай тут біля мене, мій синку любий, я на тебе подивлюся, ти моя вітхо, підпора моєї старости...

Остап присів біля ніг старого й дививсь йому в старечі очі, а дід гладив його кучеряву голову.

Мені справді може в літі полекшає, але тієї зими я вже не переживу... Мені пішло вже на вісімдесят шостий. Моїх ровесників вже либонь нема на світі...

В ту мить схопилися з землі пси й полетіли сердито најивши шерсть, вздох потічка.

— Що се? — спит ли оден одного.

— Бері синку рушницю, а мені подай другу. Сим боком ніхто до нас не заходить.

Старий підвівсь і випрямився. Остап приніс рушницю і побіг за псами.

— Далеко не відходь, чуєш?

А тимчасом пси гавкали завзято, чути було голови:

тільки має претенсію звати себе є ном України. Народ дожидає від нас цього діла, він його домагається!

Так до гурту! до праці!

П. Карманський.

Польський патріотизм.

Під сим наголовком умістила італійська часопись „Іл. Каффаро“ з 23. IV. с. р. ось яку статтю:

Польський патріотизм є може найвеселішим явищем, яке можуть побачити цікаві історики. На перший погляд так і здається, що нема на цілому світі більше патріотичного народу ніж Поляки. В країні Собеского стає все предметом патріотизму: релігія, як також чужа штука й наука. Пресвята Діва Марія, яку Поляки обрали собі за королеву Польщі, одначе з цілком іншим переконанням ніж те, яке мали Фльорентійці, коли змінили образ Марса на Христа. Так само роблять Поляки своїми героями великих людей інших народів і присвоюють собі для патріотичних цілей філософічні спори. Багато століть Поляк боровся за всіх і вся, коли тільки міг пописатися своїм сентиментальним ідеалізмом і мати нагоду виставити на показ свій романтизм і свою позу. В кожне підприємство Поляк усе вносив сю свою театральну вдачу: під Москвою, під Віднем, у Льомбарді та в Само-Сієра. Та особливо після останнього розбору й після фантастичного маршу улів Домбровського й Понятовського польський народ свій хоробливий патріотизм, сю свою романтичну казку гарної пози, яка створила в цілому світі гурт наслідувачів Тадея Костюшка.

Льорд Кесельріг називає Поляків у своїм листі до царя Алесандра легкодушними й неспокійними та каже, що вже часто найшляхотніші почування сього народу вироджуються у крайню і смішну глупоту: найдикший католицький

краплі крові за спасення народу. Але коли 10. X. 1794 р. Костюшко розпочав боротьбу з Москалями, мав коло себе лиш кілька тисяч добровольців, яких ледви вдалося йому зібрати протягом шістьох місяців. Розказують, що коли він тяжко ранений упав на землю, крикнув „Finis Poloniae“ (кінець Польщі). Пізніше заперечив Костюшко сей вислів, якого весь польський народ, ображений у своїх патріотичних почуваннях, не міг йому простити. І добре зробив щоб не заперечити історії, котра в найновіший часах побачила відродження Польщі.

Хоча в літах, які випередили світову війну, романтичні польські герої здебільшого уступили а на їх місце прийшли п'яністи, прімадонни й винародовлені шляхтичі, та проте треба сказати, що відродження вітчизни Міцкевича застало польський народ на його почесному місці, повним сильною волі і патріотизму. Але ба! Якраз тоді коли Поляки мусять дати світові доказ своєї завзятости і своєї любови вітчизни, парадоксальний характер їх культури безверх над конечностями та вимогами історії.

Останній парадокс Польщі певно не причинився до її відродження, се факт, що в польським народі ожила наново вся його основна риса славянського характеру, а саме апатія, що дрімала віками під покрішкою цивілізації та культури.

Перші позначки ожиття сеї прадідівської хороби можна було побачити підчас большевицької офензиви проти Варшави. На просторі більше шістьсот кілометрів відступила польська армія без найменшої боротьби.

Чому? За кожним разом, як Польща найшла супроти якоїнебудь руйнуючої сили, основні риси характеру польського народу брали все верх над західно-європейськими звичаями і прикметами. В таких випадках усе являлося традиція сильною Польщі як замітно та давньої культурної одиниці простою історичною брехнею. У

кривали собі голови шоломами, причіпляли собі національні стяжки і герби, прикрашували чоботи острогами, співали „Боже цось Польськен“ і — втікали. Народ спішився збільшати ряди армії в часі відвороту, а багато інших сідало до поїздів, які їхали до Познаня. А всі кричали та грозили кулаками антанті. „Але чому ви не бетесь?“ — питали закордонні старшини деяких Поляків які давніше говорили зі злобою про Капорето, (під Капоретом цілі полки італійські віддалися в полон Австрії). „Ми ждемо на нове чудо: побачите“, відповідали вони.

Тим новим чудом не був Костюшко але французський генерал Вейганд. І снов сталася тут парадоксальна річ: побіду вирішили для франкофільської Польщі яка виключила з нового національного війська познанський елемент, якраз познанські баталіони, котрі недавно входили у склад німецької армії.!

Французський генерал і майже німецька армія: от вам знаменна й недоречна суперечність польської історії в сучасности таксамо, як і в минулому.

Тимчасом коли минула небезпека большевицької навали, витворився в Польщі настрій, який ані не новий ані не виступає перший раз: манія денационалізації.

Коли прогомніло перше патріотичне одушевлення, всі Поляки хотіли забратися з Польщі. Нема там тепер салону, де не балакалосяби з тугою про „Рі-де-ля-Не“ про Рінгі, про Вілля Боргезе, про „Унтер ден Лінден“, про аглійську променадю. Ах! Якби не та висока чужа валюта... консуляти у Варшаві та у Кракові завалені роботою. Треба їхати. До Америки, до Англії, на Капрі, до Монако шукати сонця, шукати розривки, треба за всяку ціну собі поїхати. І якраз ся манія подорожування глибоко традиційна й національна; її тяжко погодити з пересадним патріотичним почуттям польського народу вона творить найбільше

незвичайно пригідний для другого видання підприємства Корфанто, сього малого Костюшка мадярського походження. Східна Галичина се чудова арена для виявлення польської романтичної пози в бадьорости. А як при тому попливе українська кров, нужда й голод знищить сей край, то се нічого не шкодить. Головна річ у тім, аби польський гурра-патріотизм міг собі до схочу романтично потуляти. Все те правда, але навіть у найблищим польським повстанню у Східній Галичині не буде місця для всіх Поляків. Отже лише приспособитися до расової традиції й забратися з хати так, як се мусіли зробити оборонці поневолених народів, а в найновіших часах пелехаті п'яністи, що рознесли по всьому світі тугу за Вислою, сю невилічиму тугу, яка є найбільше традиційною формою польського патріотизму.

І треба повторити славний висказ генерала Домбровського, що в геройських часах Наполеона був командантом польських легіонів у Льомбардії: „Я готов зараз умерти за рідний край, але не хочу там жити“.

Генуєнської конференції.

„N. Fr. Presse“ пише під датою 13. мая ч. 20726 таке: „Римо польського опору східно-галицькій делегації вдалося при допомозі англійської інтервенції поставити східно-галицьку справу на денний порядок в Генуї. Великі держави, які скликали конференцію, переказали сю справу до підготовчого опрацювання першій політичній комісії, покликуючись на 2 точку своїх постанов у Генуї.“

Право вирішення про області Східної Галичини й Буковини, яких ще нікому не приділено, належить до великих держав антанті. Наслідком того великі держави антанті і як скликаючі конференцію

мантичну цілому світі гурт насл
створила в дея Костюшка.
дувачів Та
Льорд Келі до царя Алесан
ків у своїм ушними й неспокойними
дра легко, що вже часто найшлахо
та каже, очування сього народу ви
тнійші гуться у крайну і смішну
роджу гуться у крайну і смішну
глупоту: найдикший католицизм
виборює сентиментальну повер
ховність і байдужість, найчистіший
лібералізм доводить до демагогіч
ного виродження, наслідком якого
являться ославлене „Liberum Veto“,
найдостойніший патріотизм обер
тається в найзлюбніші особисті
міжусобиці та у зраду.

Так напр. коли Костюшко до
магався на пам'ятнім засіданню
польського сойму стотисячної ар
мії, щоб боронити польської сво
боди проти Росії, всі послали тай
сама публіка, що битком набила
салю, присягла з ним серед зво
рушливого пориву ентузіазму, що
буде боротися аж до останньої

характеру польського народу бра
ють руйнуючі
ли все верх над західно-европей
ськими звичаями і прикметами. В
таких випадках усе являлася тра
диція сильної Польщі як замітно
та давньої культурної одиниці
простою історичною брехнею. У
всіх критичних моментах Польща
скидала з себе фальшиву маску
європейської нації: слабкий жолу
док польської раси все відкинув у
даних хвилях зле стравлену по
живу західної цивілізації й куль
тури.

Так отже навіть підчас больше
вицького наступу повторилося те
саме явище у великанських розмі
рах. Всі Поляки стали доброволь
цями, але ніхто не боровся. Боль
шевики перейшли через Березину
і Дніпро, здобули Вильно, підпа
лили Гродно, загрозили Львову,
стиснули Варшаву кінцями обло
ги. А що робили Поляки? Вони
вдяглися у військові однострої, на

всю ціну собі поїхати. І якраз ся
манія подорожування глибоко тра
диційна й національна; її тяжко
погодити з пересадним патріотич
ним почуттем польського народу
вона творить найглибше й найори
гінальніше єство польського ха
рактеру та польського націоналізму
Польський патріот? Так, але закор
доном. Сама Польща, товариство
зі звичайними людьми, буденна
дійсність охолоджує ентузіазм і
родить сумнів. В рідному краю,
особливо о сьогоднішніх часах
позитивізму й реалізму, Поляки
невилічими романтики й сентимен
талісти, не в силі виявити своєї
вдачі, не можуть найти що дня
нагоди зробити гарну позу. Пов
стання в Горішньому Шлеску не
можна розпочинати наново що
другий тиждень! Правда, в дуже
оспореній Східній Галичині етніч
ний і дипломатичний тепер є

Східної Галичини
ще нікому не приділено, належить
до великих держав антанти. На
слідком того великі держави, ан
танти і як скликаючи конференцію
і як суверени мали в тім випадку
право поставити східно-галицьку
справу на дневний порядок кон
ференції. Порушення сього пита
ня було оправдане також тим, що
на основі рішення Найвищої Ради
мирової конференції з дня 25. черв
ня 1919 Польщу наділено тільки
тимчасовою окупацією Східної Га
личини. Меморіал східно-галицької
делегатії, який передано в Генуї,
покликується на те, що польща
при допомозі військової окупації
намагається рівночасно завести
польську адміністрацію й польське
горожанство, а також стягає по
датки. Крім того Польща назвала
Східну Галичину безправно „Ма
лопольщею“, і, як каже українсь-

— Пугу! Пугу!

— Хто ви? — кричав Остап — не
наближайся, бо далей стрелі!

— Краще ти приклич собак — гу
кав хтось за кущами.

— Остапе, приклич собак — гукнув
старий — се козаки.

Остап послушав. Пси перестали гав
кати, а за хвилину вийшли з-поза ку
щів два козаки, ведучи за собою коней.

— Здоров, діду Охрїме! чолом тобі б'ємо,
гукали козаки, вимахуючу шапками...

— Справді! Далей! так це ви, гово
рив, зрадивши, Охрїм, і покляв, рупни
цю на землю.

— Чого так забарились? — Остапе,
бери під них коней та проведи в стаї
ню. Се-ж твій батько Карпо Козушеч
ко а той то його товариш... От гості
любї, в хату просимо!

Остап не знав, чи радіти, чи суму
вати... Він узив коней і повів у стаї
ню та розсідав їх, а козаки за той час
стали витати старого...

— Якраз в пору прийшли. Мені вмі
рати пора, то в страх стурбувався, що з
хлопцем буде...

— Ти справді, діду, підтонтався, а
Остап виріє, мов дубок той Гарно вихо
тав, спасибі!

— Я повинен тобі його віддати, та
бачте, во мого погано. Я вже... не
то що відложити... поки мене... похо

ваєте, а то сам... загину... Старий
розплакався...

— Заспокойся, діду. Ми щось інше
загадали... Ти казав колись, що-б ти
приймака прийняв. Ось тобі приймак,
мій побратим, бери його...

— Хіба б ви розлучилися? побратими?

— То-ж бо й є. Ми заприсягли собі
до смерті не розлучатися, та баба пе
ребрала. Мій побратим закохався в дів
чині та й засватав, а задля дівчини й
товариша покидає. Ну, що ж робити!
Ото-ж він загадав одружитися з своєю
Ганною, та до тебе прийти за приймака,
хіба що ти не схочеш баби на твоїм
зімовнику...

— Невже так? скрикнув старий. От
Божа благодать! Поблагословив мене Гос
подь на сконі моїх літ дітьми.

— Ходи, мій сину, хай обійму та по
благословлю тебе.

Старий плачучи з радости, обіймав
Максима.

— Хоч на весіллі не погуляю то ко
ли ти прийдеш сюди з своєю княгинєю,
це заграю на бандурі та любуватись бу
ду, як ви обочко танцюватимете...

Господи! Тобі слава! Який я тепер
щасливий! Гей, Остапе, а чого-ж ти стам
тривіє?! Ходи сюди, гостей приймати...

Ото радість... Гарно ви се вигадали!
Старий наче помолодшав, виправився,

лине повеселішало, виглядилося... пог
ладив вуса...

— Мені-б поголотиє слід. Не го
лився цілу зіму. Виросла борода. мов у
цапа.

Підійшов Остап:

— Я, діду, коням сіна давав.

— Здоров будь, синку, сказав Карпо,
— от хлопень, хоч куди козак. Став

Його обнімати...

А тимчасом дід Охрїм, не зважаючи
на свою неміч, порався біля печі, щоб
гостей на годувати.

Остап його виручав...

Як козаки підкреслились, питає ста
рий:

— Що на Україні чувати?

— Та погано, говорив сумно Карпо.

— Руїна. Народ обороняється, як може
й гине серед заколоту. Тільки й слави,
що Запорожжя. В гетьманщині нема ла
ду. Старшина козацька до панства тягне,

в царя та боєр ласки запобігає, хоч і
на Польщу оглядається, а простий народ
в Москві бачить увесь свій порятунок.

А Москва виннає не раз глибше свої
кігті в українське тіло.

— Від Москви не ждати нам спасен
ня, говорив дід Охрїм. Був я при пере
иславській умові. З'явався, гаразд буде

під московським православним царем, а
потому ту умову вніщили пункт за

пунктом. Надих наїрацьких людей в

Сибір загнали, й то зрадою, без суду.
Згадати страшно.

— Я кажу, що ні на кого не можна
покладати надії українському народові,
тільки на власні сили, казав твердо

Карпо.

— І я це кажу, щоб лиш єдність
була, щоб Бог послав нам такого чоло
вок, щоб здолав усіх з'єднати, а тоді
нам ніхто не страшний. У нас буде та
ка сила, що й Москву й Ляхів проже
немо з нашої хати, а Туркові скажемо:

зась! — А що-ж ви, козаки, тепер ро
бите?

— Ворога б'ємо по давньому, Татарву
шарпаємо панів польських караємо, ча
сом і Москві достається.

— Така робота нічого не варта. Ко
ли навкруг себе крутитименся, то не
далеко зайдеш... Вам би по перед усьо
го розбити одно, а тоді вже обертайся
на друге...

— А хто-ж би, по твоєму, мав бу
ти перший? — питає Карпо.

— У давнину нам треба було попе
ред усього здавити татарщину й зайняти
Крим та там запустити корінь. Вони
може-б і тепер не було пізно. Та тепер
нема вже такого завзяття на татар, бо

вони теж охляли... Тепер би прогнати
з правого берега Дніпра всю шляхту —

панів, щоб унять козацтво розрослося та
в пірря поросло.

кий меморіал, гнобить українську більшість. Українці покликаються на те, що у Східній Галичині є 72% українського населення, 12% Жидів, які вважаються окремою нацією, 12% Поляків і пів Німців. Очевидно, що в Генуї мала бути східно-галицька справа вирішена тільки принципіально, а переведення сього рішення віддано правдоподібно Союзови Народів. Границею між Східною Галичиною й Польщею покищо лінія Керсона на основі договору в Севрі. Та Українці аудуть мабуть в часі дальших переговорів протестувати також проти сеї лінії.

„Wiener Morgenzeitung“ з дня 17. мая подає таку телеграму з Женеви: „Нафтовий труст працює над отриманням східно-галицьких жерел нафти до російського нафтового монополію. З огляду на те, що нафтовий труст хотів би бачити Східну Галичину радо під міжнародньою адміністрацією, впливові круги труста домагаються вирішення східно-галицької справи в тому зміслі. Політики, які стоять близько Льюйда Джорджа, пособляють зусиллям трусту. По віродостойним інформаціям східно-галицька справа має бути обговорена на засіданні найвищої Ради, яке відбудеться ще перед 1. червнем.“

„N. W. Journal“ з 17. мая подає в телеграмі з Генуї вістку, що східно-галицьку справу передано Союзови Народів.

„N. Fr. Presse“ з 17. мая приносить з Генуї таку вістку: Вчора о 5 год. попол. відбулося засідання запрошених держав, щоб усталити програму останніх днів. До першої точки дневного порядку: „Границі Східної Галичини й Литви“ заявив Льюйд Джордж, що він є все ще погляду, що сі справи означають велику небезпеку для Європи — не в сім році і не в найближчім. Йх треба конче вирішити. Якби Москалі були відповіли вдоволяючо на меморіал із 2. мая, булоб оконечне уставленне границь уже тепир необхідне. А так можна з тим заждати до остаточного мирового гарантійного договору.

лінії Стрий-Болехів висаджено залізничий міст. Виконано багато атентатів на польських військових осіб. В багатьох місцевостях заселених польськими колючистами часто трапляються підпали, нпр. в Чабарівці, Суходолі, Коцюбинцях і ин.

З Бразилії

Дня 17. с. м. відбувся відчит в великій салі Народного Дому в Прудентополи. Всей повісти п. Карманського представлено правдиве геройство Галицьких Українців підчас інвазії ляцької. Нарід слухав радо. Весь дохід призначено для студентів Українських. Дня 24. с. м. відбудеться знова в сій салі продовжене відчиту сеї повісти. Проситься Українців щоб не призабули прийти, а много мож винести користи під нишню хвилю.

Дня 18. с. м. відбулись збори в салі Народного Дому в цілі пожички і вибору делегатів на з'їзд український в Дорізоні. Збори отворив п. П. Карманський. Предсідателем вибрано Впр. о. Ігум. М. Шкірпана, а секретаром п. О. Мартинця. Майже годину годину говорив п. Делегат про пожичку, а відтак вибрано делегатів.

Конгрес потвердив вибір на президента республіки п. А. Бернардеза, бо найбільше одержав голосів від цілого народу. Позаяк вибраний віцепрезидент Урбанос Сантос помер, збудуть другі вибори на його місце. Против сего внесли протест Нільо Песаня і Сеабра.

ДО ХВ. КОМІТЕТІВ ПОЗИЧКИ НАЦІОН. ОБОРОНИ.

В попередньому числі «Праці» був оголошений дотеперішний результат позички, який виказує суму трохи вищу понад 25.000\$. Коли дочислити ще суму зібраних, а не надісланих Гол. Комітетови грошей, то загальна сума

рукою, є неповні, а з багатьох осель їх нема зовсім. І аж тоді буде можливо подати до відома спис підписчиків з кожної оселі, а рівночасно перевести контролю.

Колиб після передання тальонів який комітет захотів вести дальше акцію, то посвідчення на зібрані від поодиноких осіб гроші будуть переслані з Прудентополя.

Отсих кілька заміток хай запам'ятають собі усі комітетові по оселях і хай до них приміняться виповнюючи до кінця обовязок, який приймили на себе добровільно.

П. Карманський.

З побуту Іх Екц. Митрополита в Дорізоні.

(Конець).

По Службі Божій Іх Екц. вступили на підвишене місце і проповідали слово Боже. Говорили довго а тишина, яка панувала кругом, свідчила з якою увагою народ слухав слів свого Учителя. Говорили про св. Тайну Супружества, про обовязки супругів.

По науці відпровадив Екцеленцію з процесією до помешканя.

По обіді о год. 3-й відвідали Іх Екцеленція місцеву школу Т-ва ім. Т. Шевченка. Діточки співом і співками витали свого Батька і Пастиря і вручили йому жертву в сумі 500\$000 для сиріт в Галичині. Жертву сю збирали від давна самі діти що місяця в перші неділі по наших церквах.

Від Товариства привитав Іх Екцеленцію п. Антін Фірчан; його бесіда так припала до вподоби Іх Екц., що просили доручити на письмі. На пращанне обдарували Іх Екцеленція всі діти медаліками і цукорками. Тогож дня приймали на авдієнцію свящ. П. Петрицького, п. Куца, учителя з Каразиньо і делегації з кольонії Барафея.

Понедудни о год. 5-й відбулись під провочом Іх Екц. збори учителів цілої кольонії. Многі з подальших околиць із за дощу або що і не довідались про сі так важні збори — не прибули. Присутними були отсі учителі: п. Прокіп Білик — з Дорізону, п. Володимир Мартинець і панна Наталка Мартинець — з М. Маллет; п. Юліян Садовий — з С. Тіффі; п. Іван Чар...

о. П. Осінчука, пароха з Іваї, який ізза слабости не міг прибути. Вислід цих зборів з певністю буде мати велике значіння для життя так релігійного як і народного всего нашого народа в Бразилії, яких нині ще і не можна предвидіти.

Последну Службу Божу відправили Іх Екцеленція в Дорізоні досвіта в неділю дня 20. цвітня і сердечно пращані всіма від'їхали в сторону П. Гросса.

Певно, що громада дорізонська ніколи не забуде тих днів, а в покоління буде їх передавати. Був се дійсно час посічення Божого.

о. О. А.

Оголошеня.

КУПУЙТЕ СВИЖЕ НАСІННЯ!

Коли хочете покласти кінець наріканням, що насіння не кільчаться а притім заощадити собі час і гроші, то купіть собі потрібного вам насіння у складі Михайла Іванкова. Він справджує з Європи що 6 місяців свіже, найлучшої якости насіння, як: капусти, бураків, моркви, і инші.

Панове Купці! Хочете набути доброго і свіжого насіння для своїх фрегейзів, а притім мати значний зиск, так приходіть сейчас, або пишіть по цінник на адресу: **Miguel Iwankiw, Prudentopolis, Paraná.** 24—34

ПОШУКУЮ свого брата Стефана Тимняк і сестер Марії, Пелагії і Ольги, родом з Глинян, які мають перебувати в Парані. По смерті родичів мали замешкати на кольонії Санта Барбара, біля Пальмейри. Если живуть, то нехай зголосяться або до Ред. „Праці“, або до Івана Тимняк — **Ivana, Saskatchewan, Canada.** 24—8

В Адміністрації «Праці» мож дістати КРИВАВА КНИГА т. I. і II. Перший том коштує 2\$, а другий 4\$. Хто купує сі книжки тим самим прилучаєсь до визволення Галицької України з ярма ляцького. Спішіть тому з замовленнем.

ПОЗИР — КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

Хто з Українців посідає плянтацію кави, або котрий Українець — купець займаєсь торгівлею кави, хай зволить ласкаво подати ціну і якість кави. Хто хоче доробитись маєтку, най сейчас голоситься на адресу: **Mr. Wasyl Kuziv, 1101 Chicago, Av. Str. Ill. U. S. A.**

Східної Галичини й Литви" заявив
Льойд Джордж, що він е все ще
погляду, що сі справи означають
велику небезпеку для Європи —
не в сім році і не в найближчій. Їх
треба конче вирішити. Якби Мос-
калі були відповіли вдоволяючо
на меморіал із 2. мая, булоб око-
нечне уставиленне границь уже те-
пер необхідне. А так можна з тим
закдати до остаточного мирового
гарантійного договору. У змінених
відносинах і підчас тимчасового
Truce Dei займатися сими справа-
ми безпредметово. Барту згодився
на се.

Нова хвиля переслі- дувань.

З Львова доносять про нову
хвилю переслідувань українського
національного життя. В маю старо-
ство в Мостиськах заборонило
директорови Фр. Заецьови вести
українські гімназійні курси, старо-
ство в Городку заборонило засно-
ванне філії „У. Педагогічного То-
варства. Староство в Рогатині за-
боронило заснування української
Захоронки, староство в Жидачев-
закрило читальню „Просвіти“, ста-
роство в Снятині заказало теа-
тральну виставу, староство в Бібр-
ці заборонило створення філії ук-
раїнського жіночого союзу і педа-
гогічного товариства. Польська по-
ліція заказала укр. книгарні у Ста-
ниславові спродавати Історію Ук-
раїни М. Грушевського. Надто кож-
дий день приносить нові ревізії
по домах, в'язнення і криваве маса-
кровання Українців польськими
жандармами. В Бучачі дня 5. мая
польська жандармерія при допомо-
зі вїтька перевела у многих Ук-
раїнців ревізії домів і тілесні. Ве-
лике обурення викликала кілька-
годинна ревізія українського мона-
стиря ОО. Василяна.

НЕСПОКІЙ У СХ. ГАЛИЧИНІ.

Від кількох тижнів діються у Сх.
Галичині події, які вказують на
все ростучі заворушення між насе-
ленням краю. Краківська преса по-
відомляє про цілий ряд терорис-
тичних актів які приписують ук-
раїнському населенню. Так нпр. на

ДО XV. КОМІТЕТІВ ПОЗИЧКИ НАЦІОН. ОБОРОНИ.

В попередньому числі «Праці»
був оголошений дотеперішний
результат позички, який виказує
суму трохи вищу понад 25.000\$.
Коли дочислити ще суму зібран-
них, а не надісланих Гол. Комі-
тетови грошей, то загальна сума
досягне висоти 30.000\$.

Є це вже поважна сума, та да-
леко не досягає вона навіть по-
ловини цієї суми, яка була пос-
тавлена як ціль у першому на-
шому заклику.

Ми здаємо собі справу з того
що з огляду на важкі часи не
можна було стягнути вищої су-
ми. Одначе тепер прийшов час,
коли комітети при добрій волі
можуть доповнити намічену суму
і то майже без труду. Прийшов
час збору герви і в найбільшійш-
ого найдеться незначна сума, яку
він може посвятити на названу
ціль.

І тому комітети новинні розви-
нути тепер свою діяльність біль-
ше, ніж це робили дотепер; по-
винні іти від хати до хати і за-
охочувати кожного до вповнен-
ня цього народнього обовязку, бо
положення нашого Уряду, беру-
чи під увагу, що Позичка в Пів-
нічній Америці вже замкнена, ду-
же скрутне, майже безвихідне.

Не забуваймо, що наша спра-
ва, справа Сх. Галичини, є вже
предметом нарад міжнародніх рі-
шавочих чинників, і що наш Уряд
мусить тепер працювати, як ні-
коли досі. Допоможім йому в його
праці принаймні цією незнач-
ною жертвою, бо справді «пора
ся великая есть!»

Треба отже надіятися, що ко-
мітети, а з ними і увесь загал,
свій обовязок вповнять і не бу-
дуть потребувати соромитися.

Усі зібрані гроші, а враз з ни-
ми докладні листи підписчиків і
тальони посвідок треба привезти
або вислати до Дорізону на з'їзд
делегатів, щоб Гол. Комітет мав
перегляд з цілої акції, міг звести
всі рахунки і подати до відома
загалу спис тих, що зложили на
позичку гроші. Листи, які є під

Полудні о год. 5-й відбулись під
проводом Їх Ексц. збори учителів цілої
колонії. Многі з подальших околиць із
за дощу або що і не довідались про сі
так важні збори — не прибули При-
сутними були отієі учителі: п. Прокіп Бі-
лик — з Дорізону, п. Володимир Мар-
тинець і панна Наталка Мартинець —
з М. Маллет; п. Юліян Садовий — з С.
Тігре; п. Іван Цьокайло і Марія Цьо-
кайло — з 10 вісналу; п. Володимир
Дороцький і п. Іван Редьква — з Вера
Гварані; п. В. Куц — з Каразиньо. Ок-
рім сих своєю присутністю підніс вагу
зборів делегат УГУ. п. проф. Петро Кар-
манський. Народи сих зборів, поки що
першому загалу незаієні, будуть мали
величезне значіння для розвою нашого
українського шкільництва в Бразилії.

Перед вечером відвідали Ексц. Митро-
полит що і церков на горі »Сера де Ті-
гре«. Церков була гарно прибранна і ос-
вітлена, чим займались поблизькі меш-
анці а головно дуже много старань і
труду доложив місцевий учитель п. Ю.
Садовий. Їх Ексц. по відправі молебня
мали довшу науку про значіння, вагу і
щастя належати до звязи зі св. Цервою
католицькою. Вже лізно в ночі вернули
домів в Дорізоні.

Так бачили ми, як для добра душ
своїх дітей трудилась Їх Ексц. най до-
рогий Митрополит і в день а і в лізну
ніч. Кожного вечера збиралась велика
громада вірних що бажали приступити
до св. Тайни Сповіді, те саме було і
кожного ранка. А Їх Ексц. не відступи-
ли поки хоч оден лишався, що потребу-
вав помочі духовної.

Святі то були і гарні дні в Дорізоні;
ми бачили як топились леди в серцах
людських як через особу Їх Ексц. на-
вертався до любого Ісуса. Аж серце ра-
діло бачучи сю зміну та росла надія, що
з тим часом настане зміна, переворот.
що наша колонія і весь український
народ в Бразилії скрипленій вірою в
Христа гарно ме ся розвити під кождим
зглядом.

Почавши від середи аж до суботи від-
бувались під проводом Їх Ексц. наради
всього укр. духовенства; усіх священників
з'їхалося 8-ох, себто п'ятьох з Чина Св.
Ваєпаія В., а се: Впр. о. Ігумен Шкір-
пан, о. Кл. Бажуховський, о. Євст. Турно-
вид, о. Я. Коциловський і о. Рафал Кри-
ницький і трьох світьских. себто: Впр.
о. П. Процьків, о. Ів. Мухальчук і О.
Ананевич. Бракувало лиш одного Впр.

ПОЗИР — КОРИСТАЙТЕСЯ З НАГОДИ
Хто з Українців посідає плянтацію кави,
або котрий Українець — купець займаєть
ся торгівлею кави, хай зволить ласкаво
подати ціну і якість кави. Хто хоче доро-
битись маєтку, най сейчас голоситься на
адресу: **Mr. Wasyl Kuziv, 1101 Chi-
cago, Av. Str. Ill. U. S. A.**

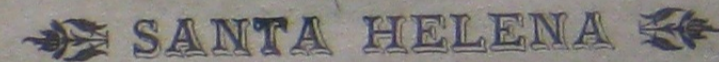
ДОБРА НАГОДА — лучша як готові гроші!
Таку нагоду Ви скористаете, коли купите
ДОБРИЙ ШАКЕР, котрий продається по
низкій ціні на кол. Ірасемі, при головній
дорозі, недалеко церкви і школи. Шакер
урожайний (половина ліса а половина ка-
пери), а також находигься вода дуже при-
гожа під млин. Хтоб хотів купити, най го-
лоситься під адресою: **Felippe Kobren,
Antonio Olyntho, Paraná.**

КУНЯ БІТЕНКУРТ

Подає до відома усім інтересованим Ук-
раїнцям з Прудентополя і околиці, що за
низькою оплатою виробляє всякі папери
потрібні до слюбу цивільного, аролямента,
інвентарі та підіймається до оборони в
справах судових.

По всякі дотичні інформації приходить до
канцелярії **Колекторії Естадоальної.**

МЛИН

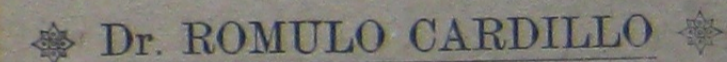

— Агва Бранка —

(При дорозі П. Гросса — Гварануава)

Посідає і меле спеціальними каменями пше-
ницю, жито й кукурузу.

Властитель: **Фридрих Ногейра**

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги мушин і женщин так внут-
рішні як і зовнішні. Принимает недужих від
8—11 год. рано і від 2—5 по полудні.
мешкає при улици **Dr. Vicente Ma-
cado.**

Позір Українці оселі Прудентопільської!

■ Зким маєте гадку іти в процес, або до суду
то вступіть, та порадьтеся п. В. Лопатюка,
Всякі записи, розписи рентреманта, щоб онл
були добрі, мусять бути добре зроблені. Зро-
бити може найдлутше, лиш свій чоловік.

Тому ідть. предложіть свеже українською мо-
вою, а п. Василек Лопатюк залагагодить добре,
і тай тано.

ФАБРИКА КАВИ

S. JOÃO

Antonio Candido Cavalim

Italy — C. № 21 — Paraná

60)

Кривава книга

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

Об'яв ком з дня 31. мая 1919 створила крава Рада Шкільна лише польські серди ніколи причім оголошено що науки української мови не буде уніюватися в тих школах, а учителями в них можуть бути лише ті, що не складали приреченя Українській Народній Республіці.

На основі розпорядку тої самої Краєвої Шкільної Ради з дня 31. мая 1919 ч. 157 можуть бути кандидатами учительських семінарів лише ті, що в часі української влади, не хотіли побирати науки в українських школах. В цей спосіб уможливлено припята до учительських семінарів виключно Полякам. Наука в дотеперішних, т. зв. утравістичних семінарах має відбуватися виключно в польській мові! Крім цього зряджено, щоби учителів Українців поки що не вводити в службові чинности.

Щодо приймаю учеників Українців до до середних шкіл, зряджено об'явком краєвої Ради з дня 31. мая 1919 ч. 157, щоби перед прийняттям кожного з окрема переведено дохідження, як ученик захувавася супроти Поляків в часі українського правління. Українські державні гімназії, ізза інтернування значної частини учителів, не можуть правильно функціонувати. Деяких учителів, а навіть директорів українських гімназій усунуто зі занимаючих ними посад без подання причини і без переведення дохіджень лише на основі неприхильно настроєні для них польської оцінки (прим. Директора Др. Сабата в Станиславові, Директора Мостовича в Коломиї, Директора Маковоя в учительській семінарії в Заліщиках).

Будинки греко-кат. духовної Семінарії Народної Школи ім. Шапкевича і інтернату Народного Дому у Львові зарекувірували польські власти й через то неуможливили створення тих заведень і науку української молодіжи.

Приватні українські гімназії, які були перед 1. листопада 1918, зачинено, — лише 3 а саме в Долині, Зборові, Рогатині, одержали дозвіл на відчинення, але їм відібрали польські власти державні субвенції признані австрійськими центральними властями.

**УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Костя Одрецького
В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА**

Один з найбільших і найстарших склепів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари різніродні — яких справді хто забажає — фазенда; залізо; знаряди домашні, кухонні, і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

НАПИТКИ РІЗНОРОДНІ. — СКУПОВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі товари. Капелюхи, стрільні артикули, окраси зі золота як: брошки, перстені, ланцюжки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Konstantino Odreckyi.

Antonio Rebouças — Paraná.

**УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС**

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тане. Маємо всякі матерії, капелюхи, убрания готові, пали парасолі, як також всякого рода заліззя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукта кольоніяльні.

Пам'ятайте, що вже раз треба поняти сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким поважанем

Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на лістах військових, а раді би себе звільнити від війська повинні задалегіть виробити звільнене. Час на се виходить до 15. листопада. З тими рекрементами удавайтеся до п. В. Лопатюка Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер увільнить. Представте свої причини, та не відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич: „Свій до свого з всіми потребами!“

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYBA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на ліченє і побут у своїй клініці. Лічить лучами „Roentgen“. Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крови в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

**НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП
ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА
у Прудентополи**

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різного рода матерії, від найтанших до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убрания, коци, полотна, хустки, стяжки, капелюхи солом'яні нитки до шиття, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начиня кухонне, залізо, машини до шиття, порох, шріт, фугети, славна паста „фаворіта“, шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до ф. рб., свічки стоаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риз, цукор, фарина кукурузна і малярська, фасоль, горох

**СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЯКА
в місті Іраті**

є званий усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив еще в р. 1908 у велиім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібно до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші п. одутка, хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольній Іраті.

**В. Кун і Син.
Іпіранга — Гважувіра — Парана**

Поручаю мій склеп при фабриці капелюшних, купую всякі прокута краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,

Guajuvira

Paraná

ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛІНТО

Теодора Шнира

посідає на складі все, що входить в т. з. Seccos e Molhados а іменно: різніродної якости полотна, фазенти і армарінхос, хустки, коци, капелюхи, касеміри, готові убрания, начиня кухонні, рільничі знаряди, всілякі обува так для муцин як для женщин, різні річі з римарських і ковальських виробів. Має також все на складі найліпшої марки, муку, каву, цукор, сіль, перець, нафту, сірники і преріжна всячина.

Ріжні напитки, почавши від таной, але міцної мов оковита, горівки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто пам'ятайте на клич: „Свій до свого!“ Тому не оминайте свого котрий не раз з Вами ділив добре і зле і не в однім помагав.

ALFREDO SCENYER

col. Antonio Olynto,

Estação de Caniote

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІУ

купує насіне лєну і конопель. як також прядиво льняне і конопельне. Одно кільо насіня є лєну платить по 400 рейсів; насіне конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте 1 кільо 1\$300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider

Portão

Paraná

Або через посередництво Григорія Тандри — Портон.

Народної Школи ім. Шашкевича і ін.
нату Народного Дому у Львові зареєстру-
вали польські влади й через то немож-
ливі отворення тих заведень і науку
української молодіжці.

Приватні українські гімназії, які були
перелічені 1. падоліста 1918. зачинено, — ли-
ше 3 а саме в Долині, Зборові, Рогатині,
одержали дозвіл на відчинення, але їм ві-
дбрали польські влади державні субвенції
призначені австрійськими центральними
владами, а державним учителям, які там
учили, уділені їм на ту ціль відпустки
із державних гімназій, — знесли. Надто
польська армія зареєстрували будинки де-
яких із гімназій, так, що отворення гім-
назій стало ілюзарично і неможливе. Укра-
їнцям, які просили о усунення шпиталю
сказав в одній місцевості польський ста-
роста, що Українцям гімназії не треба і
пр казав під загрозою оголосити в цер-
кві, щоби українські діти зголошувалися
до польських шкіл.

В Золочеві після переведення вже впи-
сів польські влади замкнули приватну
українську школу.

Об'єктом краєвої шкільної Ради по-
ручав сейчас отворити в Сх. Галичині всі
ці народні школи, в яких викладова мо-
ва є польська; натомість народні школи з
українською мовою викладовою майже не
існують. Українську мову усунено з на-
учного плану всіх міських і підміських
шкіл.

В деяких повітах комісарі, або і самі
учителі перемінили українську викладову
мову на польську. Шкільні будинки шкіл
з українською викладовою мовою порекві-
ровані, велику частину їх учителів по-
интерновано, інших не допущено до служ-
би доки не зложать присяги вірності
польській державі

(Далі буде)

НАЙЛУЧШЕ ПИВО
ВИРОБЛЯЄ

Cervejaria
„Cruzeiro“

Подаєсь до відома, що
купуєсь також ячмінь.

Curityba — Paraná c. p. 180

тні, хустки, сукні,
нитки до шиття, вишивання і ручних ро-
біт, зимові шалі, перфуми, перфумова-
не мило, скло, начиня кухонне, залізо,
машини до шиття, порох, шріт, фугети,
славна паста «фаворіта», шнурівки,
книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до
фр. рб. свічки стеаринові, а подостат-
ком мукки найліпших марок, соли ме-
леної, грубої і рефінованої столової,
нафта, тютюн, риж, цукор, фарина ку-
курузяна і мандькова, фасоля, кава
палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і
інші продукта кольонійні.

Wasilio Waitovycz

Prudentopolis

Paraná

BEVAM AS CERVEJAS

da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL

246.

TELE-
PHONE

454.

Atlantica

Luiziana

Curitiba — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА
ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул.
Ігвасу — Куритиба)???

ПИВО

ЯСНІ: Атлантика, Люзитяна, Гамбург-
го, Куритибана, Параназенсе; ТЕМНІ:
Мюнхен, Куальмбах, Демократ, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Білиця, Вода Столова, Женжі-
бре; ГАЗОСИ: з Цитрини, Абакані, Ма-
лиця, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду
скількість ячменю і платимо найлучші
ціни! Роздаємо також насінє ячменю
за контрактом і продаємо вибране
насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і
економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у
Параназенсе в домі п. М. Козакського.

гу, як також зможе набути у нас
усе, що йому потрібне до ужитку до-
машнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші ш одутка
хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фі-
ра до Прудентополя і кольнії Іраті.

і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider
Paraná

Portão

Або через посередництво Григорія Та-
дри — Портон.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ
ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого
склепу, який є завжди заосмотрений в різнородні фазенди, Seccos e Molhados,
залізя, начиня кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольонійальні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH
Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

Одинока українська фабрика цукорків
ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє різнородні цукорки різного смаку і зовнішньої
форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она
печеть від двох місяців спішить з замовленнями. По цукорки пішіть і
голосіть ся до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІОН ДА ВІКТОРІА,
ІВАНА КУЧМИ

Маємо на складі різнородні товари, як: фазенда, армариньо — начиня,
кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.
Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завжди лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de João Kutchna

Rua Vidzconde e Nacar — União da Victoria — Paraná